FORȚELE TOTALITARISMULUI (1.)

REZULTATELE transformărilor democratice sînt palpabile. Așa-i. Dar ne gîndim noi oare la reversul medaliei. Iată o chestiune care astăzi ne pune pe gînduri, fiindcă s-au activizat numeroasele forțe destructive neobolșevice și neocolonialiste atît înăuntrul Republicii Moldova, cît și peste hotarele ei. Sub lozincile «internaționalismului», «intermișcării», «prieteniei popoarelor», «unității», «păstrării Uniunii» aceste forțe încearcă să înăbușe mișcarea națională de eliberare, să pună opreliști trecerii la economia de piață, creării potențialului economic autonom în Moldova, vor să apere și să reamenajeze conturile, frontierele imperiului sovietic sub forma de C.S.I.

«Cei de dreapta vechi», «cei de dreapta nou», «conservatorii», «radicalii», «monarhiștii», «democrații», «comuniștii», «neocomuniștii» și «neobolșevicii» din fostul Centru se străduiesc și azi «să blocheze» mișcarea de eliberare națională, vor «să înceapă cuviincios mișcarea spre reanimarea ușure, treptată a vechiului imperiu». Redactorul ziarului «Deni» A. Prohanov a declarat că «ideologia celor de dreapta noi încă urmează să introducă tancurile pe străzi» («Vec XX i mir», 1991, nr 11, pag. 21). «...Astăzi Rusia — scrie «Novoie vremea», 1991, nr. 36, — nu mai este una din cele 12 republici lipsite de drepturi ale imperiului atotputernic, dar un lider legitim al imperiului de mai ieri». Mai mulți lideri ai Federației Ruse (inclusiv Burbulis, Stanchevici, Hasbulatov), au confirmat în repetate rînduri pretențiile asupra «moștenirii» imperiului rus și a fostei U.R.S.S. «Dar cele mai elocvente din aceste pretenții, — scrie Gleb Pavlovskii, — ne demonstrează încercarea Federației Ruse de a moșteni potențialul nuclear al U.R.S.S., totalmente lipsit de sens pentru un stat care se dezice sincer de povara marii puteri de stat» (MN, 1991, nr. 44, pag. 6).

Anumite pretenții imperiale pentru restabilirea fostului imperiu sovietic au fost date pe față și în procesul luptei pentru flota Mării Negre și, în genere, pentru armata fostului imperiu. Unul din generalii armatei a 14 din Transnistria la întrebarea de ce atît de insistent «statele suverane», vor să-și aibă armatele lor a răspuns: «E simplu de tot. Atît timp cît armata e unică nici unul din ele nu poate să dețină toată puterea în republica sa» (MN, 1992, nr. 5, pag. 4). Ți spus direct, deschis. Armata vrea să fie unică fiindcă încearcă să păstreze puterea vechiului sistem colonial.

În legătură cu aceasta fiecare locuitor al Moldovei, indiferent de apartenența națională, trebuie să știe bine una: cine a dus, cine duce și astăzi lupta împotriva suveranității și independenței Republicii Moldova? Cine vrea să creeze din nou imperiul? Cine subminează temelia economică, politică și constituțională a Moldovei ca stat independent? Cine organizează, finanțează și efectuează provocările, omorurile, grevele, încalcă legile Republicii Moldova? Cine susține și finanțează pe separatiști? Am vrea să ne expunem punctul de vedere în această privință.

Aceștea-s mai întîi de toate urmașii și succesorii acelor forțe imperiale, șoviniste, care în decursul ultimilor 200 de ani au dus o politică de anexiuni și acaparare a teritoriilor altor state și popoare. Aceștea-s acei care n-au vrut să recunoască faptul că Transnistria a fost cucerită de armata țaristă în frunte cu satrapul ei A. Suvorov în 1792. Aceștea-s acei care în 1806—1812 și-au instaurat dominația în Basarabia și pe Dunăre, promovînd o politică de colonialism, exploatare și deznaționalizare a populației moldovenești din Transnistria, Basarabia și Bucovina. Aceștea-s peste trei milioane de lucrători în aparatul organelor de partid, al administrării economice și de stat din fostul imperiu sovietic, o parte dintre care au rămas și trăiesc acuma în Moldova. Fosta partocrație și birocrația sovietică de stat în decursul a peste 70 de ani au ținut în mînă hățurile tuturor structurilor de stat, economice și sociale atît în Republica Moldova, cît și în Ucraina, Gruzia, Armenia, Lituania, Letonia, Estonia și în alte regiuni ale imperiului sovietic în destrămare.

După 19—21 august 1991 așa numita grupare «internaționalistă» a trecut pe planul doi, dar tot mai continuă să lupte împotriva independenței Moldovei, recurgînd la forme și mijloace tăinuite, fățișe, ilegale. În nemijlocită legătură cu alte asemenătoare forțe imperiale, colonialiste, care astăzi se regrupează, își calculează posibilitățile, sînt gata să-și ia revanșa și să restabilească fostul imperiu.

Analiza documentelor, a materialelor, referatelor, luărilor de cuvînt a declarațiilor fostei conduceri a P.C.U.S., precum și a organelor puterii sovietice și de stat sînt o mărturie în sensul că în anii 1988—1991 toată activitatea lor a fost în serviciul păstrării, consolidării cu orice preț a fostei Uniuni.

Cu ajutorul armatei și fostelor organe ale K.G.B.-ului se organizau provocări, greve, omorîrea reprezentanților poliției, pricinuindu-se Republicii Moldova o daună economică și morală enormă. Cu metode anticonstituționale au început să împartă teritoriul ei, să blocheze activitatea organelor locale ale puterii, transportul, telecomunicațiile, radioul și televiziunea. Toată această activitate subversivă se efectua nu fără consimțămîntul fostului Centru. Încă în anii 1988—1989 în cabinetele Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., cu participarea secretarului general al C.C. al P.C.U.S. M. S. Gorbaciov se discutau «chestiunile privind Moldova». Foștii lideri ai P.C.U.S., K.G.B., Armatei Sovietice, ai structurilor de stat (Gorbaciov, Ligaciov, Șenin, Dzasohov, Kriucikov, Iazov, Baklanov, Cebrikov, Iakovlev etc.) întreprindeau demult anumite măsuri în vederea activității subversive împotriva mișcării de eliberare națională în Moldova și menținerii acesteia în frontierele imperiului sovietic. În acest scop în Moldova a fost trimis în calitate de secretar al doilea al C.C. al P.C.M. V. I. Smirnov. Acest reprezentant al puterii centrale de partid lucrase secretar pentru agricultură în regiunea Tveri. Pentru dezorganizarea agriculturii în această regiune el a fost scos din lucru, dar n-a fost tras la răspundere. În schimb, l-au aranjat în secția organizatorică a C.C. al P.C.U.S., iar apoi Ligaciov, Gorbaciov și Razumovskii l-au trimis să facă ordine în P.C.M. Activitatea lui subversivă împotriva renașterii naționale în Republica Moldova încă urmează să fie studiată. Acum vom menționa doar că în decurs de cîțiva ani din inițiativa lui Smirnov au fost luate peste o duzină de hotărîri ale Biroului C.C. al P.C.M., orientate împotriva mișcării de eliberare națională în republică. Ura lui patologică față de moldoveni, față de cadrele naționale locale față de limbă, cultură, tradiții, literatură trezea uimirea chiar și a membrilor de partid care lucrau împreună cu el. Năzuința lui de a înăbuși renașterea națională a moldovenilor din Basarabia, apelînd la metodele staliniste de șantajare, intimidare, înspăimîntare și intrigi de tot felul, a dat faliment. În curînd Smirnov a fost rechemat la Moscova și acuzat public de anchetatorii Gdlean și Ivanov pentru luarea de mită, acesta fiind unul din membrii «mafiei din Kremlin».

Sub presiunea și controlul nemijlocit din partea C.C. al P.C.U.S. conducerea P.C.M. (Grosu, Calin, Smirnov, Semionov, iar apoi Lucinski, Sobor, mit masele populare ofensator «șobolani». Mîna lui dreaptă pentru ideologie cu trei zile înainte de puciul din august și-a informat amicul la telefon că «peste trei zile vor sosi ai noștri».

Cînd în activitatea liderilor P.C.M. se deregla ceva, iar mașina de înăbușire refuza să funcționeze pe vechi, Centrul trimitea încoace pentru a se informa și a lua cunoștință de situația politică pe teren emisarii lui de partid. Astfel la 9—10 februarie 1988 în Moldova a sosit în vizită generalul de armată, pe atunci membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C., fostul președinte al K.G.B.-ului U.R.S.S. Cebrikov. Drept pretext pentru vizita lui Cebrikov a servit alegerea lui în deputați ai U.R.S.S. din partea P.C.U.S., iar, de fapt, se urmăreau alte scopuri. Aflîndu-se în Moldova, el studia situația politică, se întîlnea cu activul de partid, a fost la Academia de Științe a Republicii Moldova, a întreținut discuții cu liderii «Mișcării pentru susținerea restructurării». «În luările lui de cuvînt își tăinuia cu migală atitudinea față de moldoveni, de parcă ei nici nu erau în Moldova, a trecut sub tăcere evenimentele revoluționare care se desfășurau în Moldova. El propunea numai să se utilizeze «factorul național la reorganizarea societății» («Sovietskaia Moldavia», 1989, 11 februarie). În referatele lui și luările de cuvînt folosea mereu noțiunile sistemului imperial: «poporul sovietic», «internaționalismul», «prietenia popoarelor», «îndeplinirea planurilor», «apropierea națiunilor», «rolul conducător al P.C.U.S.» etc.

Nu-l acuzăm pentru aceasta. Pe atunci toți utilizau în cuvîntările lor și în publicații terminologia P.C.U.S. Avem în vedere alte acțiuni. Întorcîndu-se la Moscova, Cebrikov a raportat Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., l-a informat pe M. S. Gorbaciov în persoană despre situația în Moldova. În urma acestui raport au fost luate măsuri pentru activizarea luptei tuturor subdiviziunilor imperiului sovietic împotriva renașterii naționale în Moldova. Apoi în 1990 în Republica Moldova a sosit O. Șenin. După plecarea lui au sporit rotațiile volantului mișcării separatiste în raioanele de pe malul sting. Locțiitorul secretarului general al C.C. al P.C.U.S. Ivașco a reușit încă pînă la puci să transfere în fondul separatiștilor din Moldova 4 mln. de ruble. Sînt cunoscute doar cuvîntările lui Gorbaciov despre «euforia» suveranității Moldovei, expresiile lui jignitoare din presă și la conferința de presă pe seama propunerilor delegației moldovenești cu privire la crearea «comunității» de state independente. În octombrie 1990 Dzasocov cerea organizațiilor de partid din republici, inclusiv și din Moldova, «să participe prodigios la constituirea noului Tratat unional». («Pravda», 1990, 10 octombrie).

La începutul anului 1990 în Moldova s-a aflat timp de două săptămîni grupul de sociologi ai C. C. al P.C.U.S. în frunte cu V. A. Tiumenev. Ei au chestionat peste 800 de oameni din mediul intelectualității moldovenești asupra aprecierii și determinării locului și rolului diferitor forțe politice din Moldova (P.C.M., F.P.M., P.S.D.M., «Intermișcarea», «Gagauz-halci», «A.U.C.M.») — în viața politică a republicii. Pentru elaborarea acestei anchete C.C. al P.C.U.S. a plătit în Occident 140 mii de dolari (bugetul anual al unor institute care ar fi putut lucra în Moldova!). Toate acestea nu s-au făcut la întîmplare. Gorbaciov vroia să cunoască repartizarea forțelor în republica noastră. Această grupă de sociologi, cercetînd situația politică în Moldova, încerca să afle opinia intelectualității asupra luptei pentru independența republicii. Bunăoară, în anchetă figura și o astfel de întrebare-ispită: «Cînd vor ieși din componența U.R.S.S. republicile Baltice, Gruzia, Armenia, Moldova etc?».

Acești sociologi au împărțit Republica Moldova în patru zone artificiale. Ei vroiau să adopte din timp recomandări pentru împărțirea în genere a teritoriului Moldovei și a crea formațiuni statale artificiale. Astfel, după părerea lor, au fost stabilite următoarele zone posibile de descompunere a Moldovei. Prima zonă — raioanele centrale, unde predomină populația moldovenească și unde ei nu sperau să găsească susținere planurilor imperiale, dar totuși voriau să afle părerea locuitorilor. Ei au stabilit de asemenea zona raioanelor de sud, unde o anumită influență aveau forțele mișcării «Gagauz-Halki», au anchetat pe reprezentanții populației găgăuze din Ciadîr-Lunga. Comrat, Cimișlia, Basarabeasca. Ei sperau să folosească populația găgăuză din aceste raioane și s-o opună satelor moldovenești, adică să-și întemeieze politica imperială «divide et impera».

Sociologii au anchetat pe reprezentanții intelectualității din Tiraspol, Ribnița, și din alte orașe și sate din Transnistria. Anume în aceste raioane, unde moldovenii constituie 40,4 procente, ucrainenii — 28,4 procente, rușii — 24,4 procente, sociologii trimiși de C.C. al P.C.U.S. și colegii lor din C.C. al P.C.M. și Institutul de cercetări social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.M. în frunte cu A. A. Zavtur au căutat să întemeieze politica imperială a C.C. al P.C.U.S. de împărțire a Republicii Moldova în zone, centre, care apoi să devină puncte de sprijin în lupta partidului pentru conservarea imperiului sovietic. Ei se pregăteau să mizeze pe forțele teroriste, militare, separatiste din Tiraspol, Ribnița, Dubăsari și Slobzia, precum și din Tighina.

La recmandarea C.C. al P.C.M., sociologii C.C. al P.C.U.S. au anchetat respondenți din raioanele de nord unde populația moldovenească constituie majoritatea, dar există un șir de sate unde predomină populația ucraineană. Separatiștii au încercat să folosească această populație nemoldovenească din aceste raioane în lupta Centrului împotriva independenței Moldovei, a renașterii naționale în aceste raioane. Rezultatele anchetei au fost generalizate pe dată și prezentate lui Gorbaciov și Lukianov. Pe baza lor liderii partidului și statului sovietic au elaborat două variante ale atitudinii lor față de Moldova. Dacă delegația Moldovei ar fi semnat Tratatul unional, apoi republica noastră ar fi rămas «întreagă», «unică» și «inseparabilă». Iar în caz de refuz să se includă în componența imperiului sovietic Centrul se pregătea să utilizeze armata, OMON-ul, pensionarii, forțele centrifuge ale populației rusofone, «intermișcarea», manifestările separatiste ale coloniștilor din Tiraspol pentru a împărți Republica Moldova. Pe baza recomandărilor grupului de sociologi ai C.C. al P.C.U.S. A. Iakovlev, faimosul democrat rus, a spus: «Iar cît privește Moldova eu nu-s deloc sigur, că ea dorește, după cum se spune pe acolo, să se unească cu România. Iar dacă ea într-adevăr vrea aceasta, apoi nu-s deloc sigur, că va fi de acord România. Fiindcă, după mine, aceasta nicidecum nu-i convenabil. Dar să presupunem că vor fi de acord și România și moldovenii. În acest caz rușii din Transnistria — cea mai bogată parte a acestei republici, se vor opune, fiindcă ei n-au nici o dorință să fie în componența României. Asta-i la sigur. Dar ce va prezenta Moldova fără acest teritoriu? Actualmente contribuția acestui raion rusofon la constituirea venitului național este de mai bine de un mird., iar cel lalt teritoriu al republicii are un deficit de peste două miliarde («Za rubejom», 1991, nr. 43, pag. 2).

Iat-o cum arată logica și politica șovinistă a statului de mare putere. Întîi a ocupat Transnistria și Basarabia, le-au colonizat timp de peste 200 de ani, și-au instaurat dominația, iar apoi afirmă cum că rușii nu vor «să fie în România». Mai întîi au construit majoritatea fabricilor și uzinelor în Transnistria, beneficiind de tot potențialul economic al republicii, urmărind scopuri colonialiste intenționate, iar apoi afirmă că raioanele de pe malul drept «au un deficit de peste două miliarde». Întîi ne-au îngenunchiat cu ajutorul a 36 de divizii în 1940, au ninecit, au înăbușit, ne-au exploatat, iar acum spun că Republica Moldova are deficit financiar și o paște «o mare tragedie». Forțele birocrației de stat răsturnate, mafia de partid strîns legate nemijlocit cu structurile de stat actuale ale Rusiei care se pregătesc fățiș să-și ia revanșa, să restabilească fostul Uniune. În însăși Rusia există forțe reale care vor să salveze imperiul sovietic, manevrează, caută noi mijloace de folosire a cravașei și turtei dulci pentru a ține în supunșenia ideologică șoviniste alte popoaore. Astăzi «Centrul imperiei» nu mai există. Dar a rămas politica imperială, promovată de aceleași forțe, care acum își fac mendrele sub altă denumire. — C.S.I. Prin urmare, U.R.S.S. n-a murit de facto. Ea va agniza îndelung, deși trebuie să moară măcar că încearcă să se întremeze, să-și înceteze decompunerea. Aidoma oricărui moșneag răblăgit de 70 de ani «U.R.S.S.» se află la reanimare în «C.S.I.». Încă nu și-dat ortul popii în barocamera imperială. Din punct de vedere juridic «Uniunea» a perit la 21 decembrie 1991 (în ziua nașterii nănășelului ei Stalin) iar de facto mai încearcă să folosească forțele și energia prin intermediul separatiștilor șoviniștilor de toate culorile. Ideea «Uniunii» continuă să pulseze în conștiința și chiar în subconștientul milioanelor de ruși din Ucraina, republicile Baltice, Moldova, Belarusi etc. «Pututosul imperiu», după cum s-a exprimat faimosul A. Prohanov, nu se predă. El își adună forțele din toate părțile pentru a da lovitura.

Anton MORARU,
profesor

(Va urma).

— Dacă deschidem arhivele, nimeresc eu unde ai șezut mata.